

LEAVE NO TRACE (НЕ ЗАЛИШАЙ СЛІДІВ)
Чопівський Б.О., Максименко О.А., Музикіна О.А
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Принципи *Leave no trace* (не залишай слідів) почали зароджуватися ще в 60-70 роках, минулого століття, коли все більше і більше людей почали відвідувати національні парки і проявляти інтерес до аутдор, але в рамках просвітницької програми Служби лісового господарства США лише в 90-х роках ХХ століття були основні 7 принципів:

1. *Планувати та готуватись заздалегідь до подорожі.* Пересувайтеся не великими групами 6-8 чол. Плануйте меню та перепакуйте їжу так щоб сміття було як у можна менше.

2. *Пересувайся по маршруту.* Пересувайтеся по можливості протоптаними доріжками, стежками. Використовуйте уже зроблені місця для стоянок и не збільшуйте їх ,залишайте їх в такому стані як було а то і краще .

3. *Правильно утилізуйте відходи.* Забирайте все що взяли с собою , по можливості заберіть сміття який уже був там. Використовуйте біорозкладаючий папір, мило, шампунь ,тощо.

4. *Залишай на місці все що знайшов.* Залишайте місце в такому стані в якому його зробила мати-природа, залишайте рослини, каміні, дерева як вони були до тебе. Не окопуйте ґрунт навколо намету , не будуйте столи стільці та не залишайте відміток на деревах, каміннях.

5. *Мінімізуй вплив полум'я .* Використовуйте газові , багатопаливні пальники (за можливістю), а також ліхтарі для освітлення , якщо є місце для кострища то використовуйте його . В якості палива використовуйте сухі та упавши дерева , не використовуй сухі дерева які можуть бути домівками для істоти , та не розпалюйте костер над гілками дерев а також не залишайте його без нагляду.

6. *Поважайте фауну.* Не підходьте до тварин ,птахів та не намагайтесь їх помацати , не годуйте їх . Уникайте зустрічі з тваринами в період гона або коли вони доглядають за своїм потомством , це може бути небезпечно.

7. *Поважайте інших туристів.* Поважно відносьтесь до інших туристів , вітайтеся з тими кого зустрічаєш на маршруті. Поступайте дорогу на доріжках коли люди підіймаються вгору тобі на зустріч . По можливості ставите табір подалі від доріг та стоянок інших туристів . Уникай голосних звуків , криків, музики – не заважай іншим насолоджуватись звуками природи .

Сьогодні, в період пандемії захворювання на COVID-19, коли велика кількість людей проводить багато часу, відпочиваючи на природі, ці принципи стали особливо актуальні. Бажано, щоб цим принципам вчили в дитячих садках, школах, вищих навчальних закладах і звичайно ж в сім'ях. На власному прикладі батьки і вчителі, які дотримуються цих принципів повинні навчити підростаючі покоління бережному ставленню до природи, що дозволить зберегти її на довгі століття.